

UNIVERZITET CRNE GORE
Filološki fakultet
Broj: 01-2566
Nikšić 19.10.2022.

Na osnovu člana 64 stav 2 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, a u vezi sa članom 33 i 34 Pravila doktorskih studija, Vijeće Filološkog fakulteta na sjednici CLXVI, održanoj 18. 10. 2022. godine, utvrdilo je

PRIJEDLOG

I

Prijava teme doktorske disertacije *Komparativna analiza (anti)ratne tematike u izabranoj prozi Šolohova i Lalića*, kandidatkinje mr Bojane Obradović, ispunjava formalne uslove za nastavak procedure.

II

Predlaže se sastav komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata mr Bojane Obradović pod navedenim nazivom u sljedećem sastavu:

1. Prof. dr Tatjana Jovović, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet (mentor)
2. Prof. dr Tatjana Đurišić Bečanović, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet
3. Prof. dr Neda Andrić, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet

Prof. dr Igor Lakić

PRIMJENO: 27. 09. 2022.			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRIJEDNOST
01	2238		

PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Bojana Obradović
Fakultet	Filološki fakultet Univerziteta Crne Gore
Studijski program	Crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti
Broj indeksa	2/21
Ime i prezime roditelja	Vukoman Obradović
Datum i mjesto rođenja	19.11.1983. u Bijelom Polju
Adresa prebivališta	Bulevar Vuka Mićunovića 98
Telefon	068/008-840
E-mail	mihabo2016@gmail.com
BIOGRAFIJA I BIBLIOGRAFIJA	
Obrazovanje	<ul style="list-style-type: none"> - Doktorske studije, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nauka o književnosti, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore; - Diploma magistarskih studija, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nauka o književnosti, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore, 2015, srednja ocjena A (9,7); - Diploma četvorogodisnjih studija, Studijski program za srpski jezik i južnoslovenske književnosti, Filozofski fakultet, Univerzitet Crne Gore, 2012, srednja ocjena A (9,6); - Gimnazija „Miloje Dobrašinović“, Bijelo Polje, Opšti smjer, 2002, vrlo dobar uspjeh;
Radno iskustvo	<ul style="list-style-type: none"> - 2021 – danas: direktorica u JU Narodna biblioteka „Njegoš“ Nikšić; - 8 mjeseci i 9 dana: JU Gimnazija „Petar I Petrović Njegoš“ u Danilovgradu na mjestu profesora Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti; - 9 mjeseci i 10 dana: JU Muzička škola „Dara Čokorilo“ na mjestu zamjene profesora Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti;

	<p>- 1 godina, 1 mjesec, 23 dana: JU Gimnazija „Stojan Cerović” na mjestu zamjene profesora Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti;</p> <p>- 9 mjeseci: JU Gimnazija „Stojan Cerović” – Nikšić, program stručnog osposobljavanja</p>
<p>Popis radova</p>	<p><i>Leksikon o znamenitim ličnostima crnogorskog primorja (prikaz knjige Građa za crnogorski leksikografski leksikon, Tom I, Crnogorsko primorje, Mr Dragica Lompâr i Branislav Borilović, Prikazi, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 16, Nikšić, 2019, str. 263.</i></p> <p><i>Značajan doprinos spoznaji umjetničkih i naučnih vrijednosti djela Marka Miljanova, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 15, Nikšić, 2018, str. 213.</i></p> <p><i>Tamara u demonskoj koncepciji svijeta – simbol žrtve i zavještane djevojke, Rasprave i članci, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 15, Nikšić, 2018, str. 69.</i></p> <p><i>Demistifikacija mita o sili i moći u Lalićevom romanu „Odlučan čovjek”, Rasprave i članci, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 14, Nikšić, 2017, str. 117.</i></p> <p><i>Stvaralački uzori i izazovi (Njegoš, Anđrić, Lalić): Prikaz knjige autora akademika Radomira V. Ivanovića, Prikazi, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 12, Nikšić, 2015, str. 209.</i></p> <p><i>Invertovana slika svijeta u romanu „Heroj na magarcu” Miodraga Bulatovića, Rad predstavljen na Međunarodnom naučnom skupu Mihailu Laliću u čast, koji je održan na Filozofskom fakultetu u Nikšiću</i></p>

	11.09.2014. godine u organizaciji Stlidijskog programa za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti i Centra za kulturu manjina, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 12, Nikšić, 2015, str. 99.
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Komparativna problematika tetralogija romana „Tihi Don“ Mihaila A. Šolohova i „Ratna sreća“ Mihaila T. Lalića
Na engleskom jeziku	Comparative problematics of the novel tetralogies "The Silent Don" by Mikhail A. Sholokhov and "The Luck of War" by Mihailo T. Lalić
Obrazloženje teme	
<p>Predmet istraživanja doktorske disertacije <i>Komparativna problematika tetralogija romana „Tihi Don“ Mihaila A. Šolohova i „Ratna sreća“ Mihaila T. Lalića</i> spada u domen humanističkih nauka, oblast: nauka o književnosti, komparatistika.</p> <p>Tema se bavi razmatranjem tematike i problematike četiri toma romana „Tihi Don“ (I – IV) Mihaila A. Šolohova i romana „Ratna sreća“, „Zatočnici“, „Dokle gora zazeleni“ i „Gledajući dolje na drumove“ Mihaila T. Lalića, što predstavlja prilog komparatistici. Za savremenu književnu analizu posebno su zanimljiva komparatistička istraživanja (Šolohovljeva djela su poređena sa „Zemljom“ Emila Zole u studiji M. Kozarčanina, sa djelom „Starac i more“ Ernesta Hemingveja u istraživačkom poduhvatu B. Kosanovića, sa djelom „Biser“ Džona Stajnbeka u analizi M. Kokte, sa djelom „Rat i mir“ L. N. Tolstoja u istraživanjima V. Sobolenka, zatim i sa djelom Bulgakova u naučnoj studiji P. Poliveskija itd.), jer pružaju uvid u srodnosti i raznorodnosti različitih književnosti što predstavlja doprinos kulturološki uslovljenom brisanju granica između djela svjetske književnosti.</p> <p>Pretpostavka kojom ćemo se voditi u radu uključuje sintetičko-analitičku paralelu koja podrazumijeva komparativnu analizu smislenosti i besmislenosti smjenjivanja ratnog i mirnodopskog vremena koje teži univerzalizaciji na primjeru osam romana, čija interpretacija će otkriti da su ovo tekstovi u kojima se ogoljuje besmisao ratnih operacija na primjeru: a) prikaza ratnog i mirnodopskog ludila, b) začaranog kruga stvarnosti, istorije i umjetnosti koji otkriva paralelu između etičkih (dobro i zlo), estetičkih (lijepo i ružno) i poetičkih (umjetničko i neumjetničko) kategorija, c) prikaza velikog mehanizma zla koji je oličen u metafizičkom, fizičkom i moralnom zlu i konačno na primjeru d) doživljaja tragičnog</p>	

osjećanja života prisutnog i u Šolohovljevoj i u Lalićevoj slici svijeta koja modeluje simboliku tragizma oličenu u principu ponovljivosti velikih kataklizmi iz kojih čovjek ne izlazi naučen da ih u budućnosti izbjegne.

U okviru ove teme predviđena je analiza manipulativnih strategija čija je svrha žrtvovanje pojedinca „višim ciljevima“ stavljenim u službu ideologije, gdje se posebno nameće pitanje *maligne agresije* koja vodi razaranju i uništenju života o čemu piše Erih From. Naročito je interesantno komparirati, poređenjem subjektivnih i intersubjektivnih saznanja, kulturološke uslovljenosti ponašanja pojedinaca u odnosu na postavljena pravila, gdje se dekonstruiše herojski model svijeta iznutra, odnosno vrši kritika od strane incidentnih tipova junaka koji su pripadnici određene dogme, ali im je povlašćenim položajem autor omogućio prelaženje semantičke granice i zalaženje u zabranjeno, tzv. semantičko antipolje. Analizom ćemo uvidjeti da je transformacija kod Šolohova moguća, a da je kod Lalića to u skladu sa strogošću kulture samo donekle moguće, s tim što im je zajednički stav da po pravilu pobjednici u ratu postaju gubitnici u miru zbog niza znanih i neznanih procesa i psihologije nasilja koji ne prestaju ni u miru.

Dakle, osnova rada je komparativna studija dvije tetralogije romana gdje se uporednom analizom naratoloških zakonitosti, stvaralačkih opredjeljenja (filozofije i psihologije stvaranja), stvaralačkih postupaka (estetike i etike), stvaralačkih vrijednosti (poetike i kritike), dokumentarnosti, citatnosti, kulturoloških i istorijskih uslovljenosti i drugih elemenata strukture dolazi do zaključka da je i kod jednog i kod drugog pisca rat samo okvir, kao što je i istorijska pozadina okvir, a da je suština narativne zbilje svakodnevnost izgubljenosti čovjeka u ratnom, međuratnom i poslijeratnom vrtlogu koji nameće obavezu da se gine u ime viših ciljeva, da se zauzme strana što podrazumijeva i neminovnu podijeljenost u društvu, pri čemu treba ustanoviti kritičnost kod junaka, takođe i njihovu transformaciju unutar kulturoloških granica kojima pripadaju, što je u skladu sa slikom svijeta sadržanom u ideji da je *opis rata* zapravo Šolohovljeva i Lalićeva *odbrana mira*. Svi napori junaka, a i neposrednih iskaza pisaca, vode ka ostvarenju humanističkih, visoko postavljenih, ciljeva u neprestanom naporu da se sile zla i sile dobra dovedu u kakvu-takvu ravnotežu.

Mihail A. Šolohov i Mihailo T. Lalić su izraziti slovenski i evropski pacifisti koji su svojim djelom pokazali i dokazali da civilizacija tehnološki napreduje, ali moralno nazaduje, a sunovrat svih ljudskih vrijednosti oličenih u kategorijama *dobra, ljepote i istine* dešava se u ratnim uslovima koji na površinu iznose sve ono što je sadržano u pojmu vrhunskog

civilizacijskog ludila oličenog u kategorijama *zla, nemorala i revolucije koja jede svoju djecu*. Manihejska slika svijeta modelovana kod oba pisca u službi je prikaza vječite borbe dobra i zla u kojoj čovjek bira stranu tako otkrivajući sva nesavršenstva ljudske prirode, a u isto vrijeme pokazujući i dokazujući da nije u stanju da se odupre mehanizmu nasilja uprkos svojoj humanističkoj viziji sebe, što se da objasniti onim što će biti ideografska središta doktorske disertacije: da je svijet *ludnica, sudnica, mrtvačnica i pokajnica*, bez obzira na civilizacijski, tehnološki i tehnički razvitak, i bez obzira na širinu stepe ili lelejski prostor označen simbolom surovosti i stiješnjnosti.

Pregled istraživanja

Tema *Komparativna problematika tetralogija romana „Tihi Don“ Mihaila A. Šolohova i „Ratna sreća“ Mihaila T. Lalića* podrazumijeva komparativno proučavanje poetoloških srodnosti i raznorodnosti Mihaila A. Šolohova i Mihaila T. Lalića koje će se razmatrati kroz imanentnu poetiku koja je u produkcionom modelu, kroz eksplicitnu poetiku koja je u autopoetičkim komentarima i kroz metapoetiku koja otkriva stvaralačke metamorfoze na primjeru pisama, kritičkih tekstova, referata i govora dvaju pisaca, što će biti doprinos komparativnom proučavanju crnogorske i ruske književnosti, a sa ciljem da se ukaže na moć antiratne tematike i na pogubnost kulta rata u nacionalno različitim književnostima kroz proces vrednovanja i prevrednovanja povlašćenih tema u patrijarhalnim kulturama (crnogorskoj i kozačkoj) obilježenim kulturološkom strogošću i zatvorenošću. U proučavanju tetralogija dva pisca obratićemo pažnju na sve tri discipline komparatistike: 1. najprije u proučavanju genetskih ili kontaktnih veza (imagologije), 2. potom u proučavanju tipoloških analogija i 3. u proučavanju interdisciplinarnе povezanosti, u čemu će nam biti od koristi doprinosi komparatista među kojima su Zoran Konstantinović (*Komparativna viđenja književnosti*, 1993), Miodrag Radović koji se posebno i iscrpno bavio doprinosom drugih komparatista (*Komparatistički kvartet*, 2014), zatim i doprinosi Dragana Nedeljkovića, Miodraga Ibrovca, Tomislava Brleka i drugih komparatista.

Istraživanje će krenuti od krupnih istraživačkih zadataka koji se tiču proučavanja istorijskih događaja koji se nalaze u osnovi tetralogije „Tihi Don“ Mihaila A. Šolohova i tetralogije Mihaila T. Lalića („Ratna sreća“, „Zatočnici“, „Dokle gora zazeleni“ i „Gledajući dolje na drumove“), a to su Krimski rat, Rusko-turski rat, Prva ruska revolucija, Druga ruska revolucija i Građanski rat, Crnogorsko-turski rat, Berlinski kongres, Prvi balkanski rat, Drugi balkanski rat, Prvi svjetski rat i Drugi svjetski rat, kao i proučavanja kulta rata i revolucije u

Šolohovljevom i Lalićevom djelu. Oba pisca su posvećena analizi i sintezi istorijskih događaja sa ciljem da ukažu na zakonitosti koje se mogu utvrditi principom ponovljivosti, što ujedno povlači pitanje uloge književnosti o čemu je Lalić ovako govorio naglašavajući njenu saznavnu i prosvjetiteljsku ulogu: „Literatura je oblik sinteze svijesti jednog vremena. U tu sintezu ulaze sva saznanja etička, politička, filozofska. Mislim da ta sinteza – neka esencija kulture datog perioda, na svoj poseban način utiče na dosta širok krug aktivnih ljudi i vremena i da se kroz neznane kapilare probija do najširih masa, te u određenom vremenu pokreću ljude, pokretanjem koje je obično napredak. I obratno, po svemu izgleda da literatura svoje pokretačke snage tajanstvenom mrežom kapilara crpe iz širokih narodnih slojeva, iz njihovih želja, nada, maštanja. No kad pisac preradi sve te želje, nade i maštanja narodnih masa, on od njih pravi oruđa koje daleko efikasnije djeluje na te mase i na njihovo potomstvo.“ Od značaja će nam biti književnoteorijska razmatranja uloge istorije u književnim tekstovima uzimajući u obzir činjenicu da je osnovna osobina književnih tekstova to da su fikcija, tj. da je nedozvoljeno miješati mit i logos, odnosno stvarnost i fikciju u cilju tumačenja događaja. Pozvamo se na zakone teorije književnosti koji ističu da književni tekstovi problematizuju pitanje mjesta čovjeka u sistemu i to je tema koja je stara koliko i sama pisana riječ, ali ono što je različito jeste način na koji se tema problematizuje pa je u tekstovima koji podrazumijevaju prevrednovanje vrijednosti i koji se bave dekonstrukcijom i rekonstrukcijom određenog istorijskog vremena ili događaja nivo informativnosti povećan, jer se u takvim tekstovima može pratiti naglašeno kritički stav prema zadatim obrascima ponašanja, kao i prema naslijeđenim kanonima. Tekstovi u kojima je izvršena dekonstrukcija nekog obrasca modeluju drugačiju sliku svijeta, a nivo informativnosti će biti utoliko veći ako je predmet opisivanja zatvorena, patrijarhalna zajednica u kojoj je prikazan incidentni tip junaka koji se usudi da odstupi od kolektivnog načina mišljenja, kakav je slučaj na primjeru tetralogije „Tihi Don“ M. Šolohova i tetralogije „Ratna sreća“ M. Lalića u slučaju junaka Grigorija Pantelejeviča Melehova, odnosno Peja Vučkova Grujovića. S druge strane, poželjno je uzeti u obzir to da tekstovi koji podražavaju stvarnost rade to sa ciljem ne imitiranja ili negiranja, nego prevrednovanja stvarnosti i u cilju problematizovanja pojava koje se istorijski ponavljaju, kao i to da tekstovi kojima je predmet pripovijedanja stvarnost u određenom vremenskom periodu daleko su od puke imitacije jer je umjetniku cilj stvaranje nove stvarnosti koja funkcioniše po vlastitim pravilima fikcije. Ta načela struktuiranja otkrivaju zakonitosti po kojima djelo funkcioniše, tako da se može zaključiti da je semantika

nekoj teksta ono što je sakriveno u slojevima teksta i što se može tumačiti ne kao sličnost ili različitost u odnosu na pojavni svijet, već kao problematizovanje određene teme u nekom kulturološkom kontekstu. Uporedićemo u cilju objašnjavanja ovog stava oprečna književnoteorijska tumačenja Rolana Barta koji ističe važnost odvojenosti književnog teksta od svih spoljašnjih činilaca i Jurija Lotmana koji naglašava da kontekst djela koji je sadržan u kulturološkim, istorijskim, sociološkim i drugim prilikama nalaže povezivanje djela na sintagmatskoj i paradigmatičkoj ravni teksta sa svim onim okolnostima koje treba uzeti u obzir pri analizi određenog modela svijeta u nekom djelu. To znači da se u slučaju razmatranja implicitne i eksplicitne poetike u produkcijom i receptivnom modelu (filozofije i psihologije stvaranja, osnovnih elemenata poetike, razvijenih narativnih oblika, naratološke analize), kao i u slučaju razmatranja hibridne metapoetike (dnevničko-memoarsko-meditativne proze, autorskih komentara, kritičkih komentara, pisama, saopštenja i eseja) moraju uzeti u obzir i tekstovne i vankstovne strukture kako bi proces dešifrovanja bio uspješan. U cilju uspješne analize poslužićemo se saznanjima M. Verlija u knjizi „Opšta nauka o književnosti”, Z. Krakauera u knjizi „Vreme i istorija”, R. Ingardena u knjizi „O saznavanju književnog umetničkog dela”, P. Fajerabenda u „Nauka kao umetnost”, M. Hajdegera u „Pevanje i mišljenje” itd.

Takođe, uzećemo u obzir i tumačenja nove istraživačke discipline – teorije književne istorije koja se bavi proučavanjem odnosa između istorije i književne istorije u čemu će nam od pomoći biti publikacije „Književnost kao sistem (Ogledi o teoriji književne istorije)” Klaudija Giljena i „Teorija književne istorije (Načela i paradigme)” Klausula Uliga koji kaže: „Istoričnost i temporalnost jesu korelativni pojmovi. Kao takvi, ne pripadaju samo apstraktnom mišljenju, već suštinski pripadaju i konkretnom čovekovom doživljavanju”. U pitanju razmatranja i poređenja kategorija *istorijski, društveni, kulturni i književni* od pomoći će nam biti „Nauka o književnosti” Henrika Markjeviča. Dakle, ovim ćemo zadovoljiti sve tri komparativne perspektive proučavanja (sinhronu kroz analizu, dijahronu kroz antitezu, dok je treća vezana za istorijsku aktuelizaciju koja je sinteza), što će ovu doktorsku disertaciju činiti modernom u pristupu komparatističkoj analizi teme besmislenosti ratovanja.

Dalje, istraživaćemo i pitanje realizma i njegovo kretanje od klasičnog preko kritičkog do magijskog uz poseban osvrt na kategoriju integralnog realizama kojem pripadaju Mihail A.

Šolohov i Mihailo T. Lalić, ali i na kategoriju fantastičnog realizma čije elemente nalazimo u objema tetralogijama. Naše istraživanje poetike realizma usmjeriće naučne studije Đ. Lukača, R. Garodija, B. Sučkova i P. Palijevskog uz navođenje primjera metapoetike sadržane u komentarima o realizmu Mihaila Lalića u knjizi meditativne proze „Prutom po vodi“ i komentarima M. Šolohova u različitim izvorima. Oba pisca su nerijetko komentarišući svoj stvaralački postupak objašnjavali i širinu realizma koji su objašnjavali kao opredjeljenje vrijedno njihovih ciljeva, a to je zapisivanje sadašnjosti i prošlosti u cilju objašnjenja budućnosti koje je Lalić ovako komentarisao: „Opet se pitam zašto pišem i ponovo dospijevam do nejasnog odgovora: pokušavam da prikupim neka iskustva, uz pomoć njih da odredim je li ovo takozvano sad i ovdje samo kaos u kojem ima nekih prividnih ponavljanja koja nas varaju te nam se čini da smo naslutili zakonitost, ili u tom vječitom pokretu ima i stvarnih oslonaca koji se sastoje od otkrića osvojenih pipanjem po mraku i zapisanih prutom po vodi...“. Za objašnjenje geneze stilskih formacija pomoći će nam knjiga „Stilske formacije“ Aleksandra Flakera koji se bavio pitanjem sinhronije i dijahronije, dok će nam za pitanje istorijske aktuelizacije od pomoći biti H. R. Jaus. Iz ruske naučne produkcije izdvojićemo: B. Sučkova „Исторические судьбы реализма“ i P. Palijevskog „Пути реализма“. Teorijsko razmatranje realizma biće osnova objašnjenja implicitne poetike dvaju pisaca koja nesumnjivo ukazuje na činjenicu da i Lalić i Šolohov pripadaju pravcu integralnog realizma koji je na međi između klasičnog i magijskog, uz poseban osvrt na to da su oba pisca doživjeli stvaralačke metamorfoze - prošli kroz nekoliko stvaralačkih faza. Za tu analizu od važnosti će biti istraživanje procesa generiranja poetske ideje i književnog teksta koji pomaže u utvrđivanju pojedinih faza stvaralačkih metamorfoza dvaju pisaca. Oba pisca su prošla kroz tri faze: afirmativnu, fazu provjere i kritike i fazu autokritike i dedogmatizacije. Posebno ćemo se osvrnuti na Lalićevu drugu fazu (1951 – 1970) u kojoj dolazi do vidnog analitičkog i kritičkog zaokreta prema temi rata i revolucije u skeptičnim paralelama istorijskih događaja u Crnoj Gori koje povlači ostareli Pejo Grujović, piščev alter ego u „Ratnoj sreći“ i na Šolohovljevu prvu fazu (1923 – 1940) u kojem periodu su se pojavljivale knjige „Tihog Dona“. Od značaja će nam biti knjiga studija i ogleđa Radomira V. Ivanovića „Snovi i sudbine u narativnoj prozi Mihaila Lalića“, kao i odjeljak „Stvaralački entuzijazam Mihaila A. Šolohova i Mihaila Lalića (prilog tumačenju teorije realizma u knjizi „Enigme i paradigme u djelu Mihaila Lalića“ od istog autora).

Zatim ćemo u centralnom dijelu doktorske disertacije izvršiti komparativno istraživanje

filozofije života, estetike, poetike, etike i teorije realizma kod dvaju pisaca kroz međusobno vrednovanje djela, a potom u okviru nacionalnih književnosti i unutar slovenskih, evropskih i svjetskih književnosti. Radi bolje konstrukcione i kompozicione sheme doktorske disertacije, ova istraživanja ćemo izvršiti kroz četiri odvojene cjeline posvećene ideografskim središtima tetralogija romana, pri čemu će svaka cjelina razmatrati po jednu ideografemu - *ludnice*, *sudnice*, *mrtvačnice* i *pokajnice* koje ćemo komparativno proučavati u svakom pojedinačnom romanu u dvijema tetralogijama:

- U prvoj cjelini osnova istraživanja će biti razmatranje *ratnog i mirnodopskog ludila na primjeru romana „Tihi Don (I)“ M. Šolohova i „Ratna sreća“ M. Lalića*, gdje ćemo na primjeru globalnog simbola *ludnice* objasniti polaznu pretpostavku pogubnog djelovanja herojskog modela mišljenja na formiranje karaktera u okviru kulturološki strogih zajednica, sa posebnim osvrtom na semantički opterećenu prološku granicu tetralogija koja ima niz simbolički naglašenih znakova u brojnim mitemama kao produktima folklorne imaginacije uključenim u proces modelovanja likova i narativne zbilje u kojoj likovi funkcionišu. Topos početka kao kompoziciono čvorište već najavljuje tragičnu sudbinu kao fatalno obilježje koja će biti središnja ideografema četvrte knjige obje tetralogije.
- U drugoj cjelini plan istraživanja će biti usmjeren na *temu začaranog kruga stvarnosti, istorije i umjetnosti na primjeru romana „Tihi Don (II)“ M. Šolohova i „Zatočnici“ M. Lalića* gdje ćemo razmatrati globalni simbol *sudnice* koji je ključan u pokušaju pronalaženja veze između kategorija stvarnosti kojoj pripada istorija i umjetnosti koja se u mimetičkom ili antimimetičkom odnosu uvijek javlja kao određeni vid stvarnosti sa ciljem da je oneobiči, prevrednuje, kritikuje ili dekonstruiše, ali i u cilju čuvanja od zaborava onoga što istorija nije pomenula, što bi u andrićevskom modelu stvaranja bilo sadržano u njegovoj krilatici da je prava istina o čovjeku i svijetu sadržana u bajkama i legendama, tj. pričama. Analizom ćemo uvidjeti da su oba pisca posvećena vrednovanju i prevrednovanju istorijskih događaja u cilju demistifikacije i problematizovanja koji nude novo čitanje istorije u sukobu raličitih vremena, ideologija i generacija.
- Treća cjelina će se baviti istraživanjem *velikog mehanizma civilizacijskog zla u romanu „Tihi Don (III)“ M. Šolohova i „Dokle gora zazeleni“ M. Lalića*, gdje će pitanje globalnog simbola *mrtvačnice* ukazati na one oblike diskursa i cikličnog

ponavljanja događaja koji artikulišući rat, zapravo skreću pažnju na pogubnost takvog diskursa u kojem nema pobjednika. U ovom dijelu dolazi do izražaja piščeva kritička svijest izražena u prikazu *homo heroicusa* koji nije u stanju da se odupre mehanizmu nasilja i koji bez obzira na tehnološki napredak moralno nazaduje. Na taj način Šolohov i Lalić grade sliku svijeta koja predstavlja potpuni sunovrat kulturnih vrijednosti u kojoj je rat metafora svih metafizičkih, fizičkih i društvenih zala. Naturalističke i ekspresionističke slike stradanja naglašavaju tragičnu sliku čovjeka koji kao *zoon politicon* naivno vjeruje da je nešto više od šrafa u sistemu koji ga žrtvuje zarad ideala.

- U četvrtoj cjelini predmet istraživanja će biti *tema tragičnog osjećanja života na primjeru romana „Tih Don (IV)“ M. Šolohova i „Gledajući dolje na drumove“ M. Lalića* sa akcentom na simbol *pokajanja* kao mehanizma kojim se treba doći do istine besmislenosti ratovanja u kojem čovjek nikada ne nauči na primjeru stradanja i razaranja, nego se radije iznova okreće kolektivno nesvjesnom koje je sadržano u tradicionalnom pozivanju na isti obrazac ponašanja tipičan za herojski model svijeta koji kategorije junaštva, čojstva, viteštva vezuje za revolucionarne vrijednosti kao pozitivne (što one i jesu), ali zamagljujući istinu da u vrtlogu opšte deformisanosti koju rat nosi sa sobom revolucija na kraju pojede svoju djecu. Tragična pesimistična i agnostička slika svijeta preovladava nad optimističnom i stoičkom vizijom života u objema tetralogijama, ali se može zaključiti da postoji vitalističko osjećanje kao ideja sadržana u završnim scenama romana koje daju prednost stvaranju u odnosu na razaranje. Dakle, istorijska i ratna tematika u tetralogijama romana obojena je egzistencijalnim, filozofskim, psihološkim, sociološkim, porodičnim antropološkim, etnološkim, folklorističkim i drugim temama što ih svrstava u red enciklopedijskih romana čija funkcija je prije svega sazajnog karaktera.

Teza, antiteza i sinteza produkcionog modela dva pisca kroz izložene četiri cjeline biće upotpunjena i receptivnim modelom koji podrazumijeva izbor iz literature koja je usmjerila ovo istraživanje, a to su brojne studije, rasprave i monografije šolohologije i lalićologije, kojima će ova komparativna studija biti pridružena kao novo i prvo cjelovito bavljenje uporednom analizom obje tetralogije romana čije analitičko-sintetičko iščitavanje će dovesti do inovativnih zaključaka. Od pomoći će nam biti kritike i naučna istraživanja ruskih

naučnika književnosti o djelu M. Šolohova među kojima su „Читатели и нечитатели у Шолохова“ autorke N.V.Kornienko, zbornik radova „Новое о Михаеле Шолохове“, „Эпическая проза М.А. Шолохова в русском процессе XX века“ N. D. Kotovčihina, zatim naučni zaključci naših šolohovologa među kojima su „Funkcija folklora u Tihom Donu“, takođe i radovi ruskih kritičara i teoretičara o Laliću, među kojima su B. Slucki, E. Rjabova, A.D. Romanenko, N.V. Jakovljeva, I. Radvoljina, V. Tokarev, A. Šešken i drugi, dok su među jugoslovenskim istraživačima Lalićevog djela najzapaženiji M. Bandić, M. Ćorac, M. Bogdanović, P. Palavestra, V. Minić, K. Pižurica, J. Rotar, R. Ivanović i drugi.

Cilj i hipoteze

Osnovni cilj doktorske disertacije *Komparativna problematika tetralogija romana „Tih Don“ Mihaila A. Šolohova i „Ratna sreća“ Mihaila T. Lalića* jeste da istraži funkcionisanje narativne zbilje koja je organizovana tako da je tema rata istovremeno i odbrana mira sadržana u stotinama pjesničkih slika i poetskih ideja koje recipijenta upoznaju sa skrivenim i poznatim tokovima istorije, naslagama kolektivnog pamćenja i predanjima u svrhu otkrivanja, problematizovanja i kritike sadržane u ideji besmislenosti ratovanja.

Osnovni cilj ostvariće se realizacijom sljedećih uže odabranih ciljeva:

- Dokazivanje složenosti tematike i problematike na primjeru stvaralačkih opredjeljenja dvaju pisaca, na primjeru njihove etike i estetike, kao i na primjeru poetike i kritike.
- Dokazivanje kritičkog i autokritičkog odnosa prema kultu rata i revolucije u djelima Mihaila A. Šolohova i Mihaila T. Lalića;
- Dokazivanje kulturološke uslovljenosti načina funkcionisanja strukturnih elemenata narativne zbilje, naročito veze između kulture, hronotopa i modelovanja likova gdje dolazi do izražaja i srodnost (brojni tematski, motivski, jezički i stilski paralelizmi), ali i raznorodnost (u toleranciji prema prelazanju ideoloških granica kod junaka, a samim tim u mogućnosti psihološke transformacije) poetike dva pisca;
- Utvrđivanje i tumačenje estetskog efekta kritike i autokritike revolucije i neraskidiva veza između etike i estetike kod oba pisca, što je i pitanje odnosa kategorija dobro-zlo, lijepo-ružno, umjetničko-neumjetničko;
- Dokazivanje i funkcija razgrađivačkih elemenata u poetici Lalića i Šolohova;
- Konstatovanje da globalni simboli *ludnice, sudnice, mrtvačnice i pokajnice* objašnjavaju univerzalnost pogubnosti robovanja idealima koji se ostvaraju ratnim

razaranjem, kao i to da je takva konstatacija univerzalna i bezvremena.

Osnovna hipoteza doktorske disertacije glasi: U romanima Mihaila A. Šolohova i Mihaila T. Lalića aktiviran je antiratni kod i kritički odnos prema herojskom modelu svijeta koji je sadržan u kultu rata. Kritički odnos nije očigledan, već sadržan u načinu struktuiranja narativne zbilje koja je uslovljena ovim kodom, a rezultira idejom besmislenosti ratovanja. Polazeći od osnovne hipoteze kao polazne tačke u istraživanju formulisali smo sljedeće međusobno održive pretpostavke:

H1: Na osnovu sprovedenih polaznih istraživanja, pretpostavljamo da kritičan odnos prema ratu uslovljava psiholosku i ideološku tačku gledišta u romanima Mihaila Šolohova i Mihaila Lalića, što rezultira modelovanjem incidentnih tipova junaka (Grigorija Melehova i Peja Grujovića);

H2: Na osnovu sprovedenih polaznih istraživanja, pretpostavljamo da kritičan odnos prema ratu snažno utiče na frazeološku tačku gledišta, prije svega na selekciju verbalnih jedinica, tj. na lingvostilističke elemente s obzirom na to da se radi o vrhunskim poznavacima jezika;

H3: Na osnovu sprovedenih polaznih istraživanja, pretpostavljamo da je antiratni kod aktivan i na nivou prostorno-vremenske tačke gledišta u Lalićevim i Šolohovljevim junacima i da na taj način djeluje na simboliku i funkcionalost poetike prostora i vremena u tekstu;

H4: Na osnovu sprovedenih polaznih istraživanja pretpostavljamo da su simboli *ludnice*, *sudnice*, *mrtvačnice*, *pokajnice* u romanima Mihaila Šolohova i Mihaila Lalića u funkciji razgrađivanja modela kulture i ideologije u kojima je kolektiv važniji od pojedinca, odnosno u funkciji konstatovanja da čovjek uporno moralno nazaduje nesposoban da djeluje poučen iskustvom predaka.

H5: Na osnovu sprovedenih polaznih istraživanja pretpostavljamo da kritika, njeno dejstvo i funkcionalnost, nema konstantnu zastupljenost u romanima ova dva pisca, ali da je slika patrijarhalnog čovjeka u tragičnom sudaru sa istorijom paradigmatična okosnica tetralogija romana.

Materijali, metode i plan istraživanja

Iz metodološke perspektive, zasnovane na primjeni različitih teorijskih koncepata, sprovedeće se istraživanje zasnovano na književno-teorijskom i komparatističkom pristupu djelu, kao i na multidisciplinarnom pristupu koji podrazumijeva ukrštanje različitih

društvenih i humanističkih disciplina u procesu analitičkog razmatranja tematike i problematike tetralogija romana Mihaila A. Šolohova i Mihaila T. Lalića. Strukturalistička tumačenja koja podrazumijevaju slojevitost književnog teksta i uzimaju strukturalističke odnose za predmet analize, zatim naratološka analiza teksta i semiotička analiza kulture kao sistema znakova, semantički zakoni teksta, ali i kontekst teksta koji uključuje otvorenost djela, intertekstualnost i interdisciplinarnost biće osnova istraživanja ideografskih središta naše doktorske disertacije.

Postulati Rolana Barta, Mihaila Bahtina, Viktora Šklovskog, Jurija Lotmana, Cvetana Todorova, Julije Kristeve, Umberta Eka, Ženetove temporalne figure, klasifikacija tačaka gledišta Borisa Uspenskog i učenja drugih teoretičara književnosti XX vijeka koji se zalažu za proces vrednovanja i prevrednovanja djela, zasnovan na strogim kriterijumima sistematizacije i problematizacije, biće nam od koristi kada je u pitanju istraživanje funkcionisanja fikcije i faksije, strukture teksta, aktuelizacije, preplitanja vremenskih i prostornih planova, nivoa stvarnosti, umetanja granične literarne forme koja u vidu pisma, izvještaja, memoara, istorijskog ili drugog dokumenta ima za cilj stvaranje iluzije fiktivne tvorevine, zatim uloga predanja i folklora, kulturološka analiza modelovanja likova, kao i kada je u pitanju niz drugih naratoloških, semiotičkih i komparatističkih elemenata teksta.

Analiza osam djela koja je zasnovana na primjeni savremenih književnoteorijskih metoda dovešće do inovacija u tumačenjima koja obuhvataju paradigmatički nivo značenja narativa. Eksplicitna Šolohovljeva i Lalićeva poetika (eseji, komentari, intervjui, bilješke) poslužiće kao autokritički instrument za provjeru stavova i zaključaka.

Dosadašnja istraživanja zasnovana su na metodološkom okviru koji čini kombinaciju više savremenih metoda nauke o književnosti. Selekciju metoda i metodologije uslovlila je priroda tekstova koji se izučavaju, tema doktorske disertacije kao i problematika koju obuhvataju postavljene teze koje u toku istraživanja treba dokazati. Budući da je osnovni predmet našeg istraživanja narativni tekst u interpretaciji ćemo koristiti metode moderne naratologije, a potpuniji uvid u odabrani diskurs omogućiće nam semiotička i imagološka metoda. S obzirom na to da je krajnji cilj ove doktorske teze da utvrdi srodnosti i raznorodnosti u poetikama Šolohova i Lalića to će naše istraživanje biti zasnovano na komparatističkim učenjima (*Komparativni rječnik književnosti i kulture*), ali i na kulturološkom razmatranju tematike i problematike kao najširem okviru analitičko-sintetičkog istraživanja (filozofija kulture, sociologija kulture, kulturologija i istorija). Polazno metodološko stanovište je da se analiza

predmeta ne smije previše udaljiti od samog predmeta.

U okviru istraživanja analitičko-sintetičkom postupku biće podvrgnuti sljedeći romani: *Tihi Don I, Tihi Don II, Tihi Don III, Tihi Don IV* Mihaila A. Šolohova i *Ratna sreća, Zatočnici, Dokle gora zazeleni i Gledajući dolje na drumove* Mihaila T. Lalića. Koristićemo izdanje Šolohovljevih *Sabranih djela u osam tomova* (Moskva, 1980), potom prevod *Sabranih djela u šest tomova* (1967) i Lalićevih *Sabranih dela u dvanaest tomova* (Beograd, 1985), uz to još i *Pipavi posao spisatelja* (knjigu novinskih razgovora), 1997, i dvije knjige dnevničko-memoarsko-meditativne proze *Prelazni period (Dnevnik posmatrača)*, 1988, i *Prutom po vodi*, 1992, jer su one riznica autorskih komentara bez kojih se ne može sagledati piščeva eksplicitna poetika.

Doktorska disertacija biće struktuirana u 7 sljedećih cjelina: 1. Uvodna razmatranja; 2. Ratno i mirnodopsko ludilo (*Tihi Don I: Ratna sreća*); 3. U začaranom krugu: stvarnost, istorija, umjetnost (*Tihi Don II: Zatočnici*); 4. Veliki mehanizam civilizacijskog zla (*Tihi Don III: Dokle gora zazeleni*); 5. Tragično osjećanje života (*Tihi Don IV: Gledajući dolje na drumove*); 6. Zaključna razmatranja; 7. Prilozi.

Očekivani naučni doprinos

Komparativna analiza tetralogija romana Mihaila A. Šolohova i Mihaila T. Lalića nikada nije bila predmet neke doktorske teze, pa bi ova studiozna književnoteorijska, analitičko-sintetička interpretacija bila prilog komparatistici koja će poslužiti budućim proučavaocima djela oba pisca.

Mihail A. Šolohov i Mihailo T. Lalić su univerzalno priznati autori o čemu svjedoče nagrade koje su dobili (Nobelova nagrada za književnost koju je Mihail Šolohov dobio 1965, Njegoševa nagrada koju je Mihailo Lalić dobio 1963, kao i NIN-ova nagrada koju je Lalić dobio 1973), obilje literature o njihovim djelima i interesovanje teorije, istorije i književne kritike za njihova djela u okviru nacionalnih, slovenskih, evropskih i svjetskih književnosti, ali s druge strane činjenica je da Šolohov nije dovoljno proučavan u ovom vijeku, a Lalićeva tetralogija „Ratna sreća” još uvijek čeka posebnu raspravu u okviru jedne monografije.

Stoga smatramo da će ova doktorska disertacija, kroz komparativnu analizu besmislenosti ratovanja u ovako koncipiranom kontekstu analize, antiteze i sinteze, elaboriranom na vidno drugačiji način na primjeru dvije tetralogije na svim nivoima teksta, predstavljati izuzetan doprinos komparatističnom izučavanju književnosti XX vijeka, a time i biti polazište za dalja

izučavanja Šolohovljeve i Lalićeve poetike. Komparativna analiza dvaju složenih poetika u cilju dokazivanja teze da je rat besmislen (u ovako koncipiranom kontekstu sve tri perspektive istraživanja, koji je elaboriran na vidno drugačiji način) prvi put postaje predmet doktorske disertacije te smatramo da će upravo ova disertacija kroz stabilne i dugoročne, na naučnoj metodologiji zasnovane zaključke, umnogome doprinijeti afirmaciji djela oba autora, ali i omogućiti lakše prezentovanje njihovih integralnih vizija svijeta u nastavi književnosti, u širokom spektru od literaturologije do kulturologije.

Spisak objavljenih radova kandidata

- *Invertovana slika svijeta u romanu „Heroj na magarcu” Miodraga Bulatovića*, Rad predstavljen na Međunarodnom naučnom skupu Mihailu Laliću u čast, koji je održan na Filozofskom fakultetu u Nikšiću 11.09.2014. godine u organizaciji Studijskog programa za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti i Centra za kulturu manjina, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 12, Nikšić, 2015, str. 99.
- *Stvaralački uzori i izazovi (Njegoš, Andrić, Lalić): Prikaz knjige autora akademika Radomira V. Ivanovića*, Prikazi, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 12, Nikšić, 2015, str. 209.
- *Demistifikacija mita o sili i moći u Lalićevom romanu „Odlučan čovjek”*, Rasprave i članci, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 14, Nikšić, 2017, str. 117.
- *Tamara u demonskoj koncepciji svijeta – simbol žrtve i zavještane djevojke*, Rasprave i članci, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 15, Nikšić, 2018, str. 69.
- *Značajan doprinos spoznaji umjetničkih i naučnih vrijednosti djela Marka Miljanova*, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 15, Nikšić, 2018, str. 213.
- *Leksikon o znamenitim ličnostima crnogorskog primorja (prikaz knjige Građa za crnogorski leksikografski leksikon, Tom I, Crnogorsko primorje, Mr Dragica Lompar i Branislav Borilović*, Prikazi, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 16, Nikšić, 2019, str. 263.

Popis literature

1. Bahtin, Mihail: *O romanu*, Nolit, Beograd, 1989.
2. Bahtin, Mihail: *Problemi poetike Doslojevskog*, Nolit, Beograd, 2000.
3. Bal, Mike: *Naratologija, Teorija priče i pripovedanja*, Narodna knjiga, Alfa, Beograd, 2000.
4. Bart, Ronald: *Književnost, Semiologija*, Nolit, Beograd, 1979.
5. Bart, Ronald: *Uvod u strukturalnu analizu priča*, Letopis Matice srpske, knj. 407, sv. 1 (januar), Novi Sad, 1971.
6. Beker, Miroslav, *Savremene književne teorije*, Zagreb, 1986.
7. Berzunska, A, Markovski, M. *Teorie Literaturi XX Wieku*, 2006.
8. Dimbeby, R. & Burton, G. *More than Words*, Routledge, London, 1992.
9. Lič, Edmund, *Kultura i komunikacija, Logika povezivanja simbola*, Beograd, 2002.
10. Eko, Umberto: *Kultura, informacija, komunikacija*, Nolit, Beograd, 1973.
11. Ikonnikova S. N: *Istorija teorija kulture*, 3. izd. revidirano i dopunjeno, Sankt Peterburg: Peter, 2008.
12. Ivanović, Radomir, *Snovi i sudbine u narativnoj prozi Mihaila A. Šolohova*, CANU, Podgorica, 2012.
13. Ivanović, Radomir, *Enigme i paradigme u djelu Mihaila Lalića*, Medeon, Podgorica, 2016.
14. Ivanović, Radomir, *Mihailo Lalić*, Pegaz, Bijelo Polje, Zmaj, Novi Sad, 2004.
15. Joković, Miroljub, *Imaginacija istorije*, Beograd, 1994.
16. Kravchenko A.I: *Kulturologija*, 2007.
17. *Kulturologija. XX vijek. Encyclopedia*, Sankt Peterburg: Univerzitetska knjiga, 2007.
18. Lotman, Jurij: *Struktura umetničkog teksta*, Nolit, Beograd, 1976.
19. Lotman, Jurij, *Semiosfera, Svetovi*, Novi Sad, 2004.
20. Marčetić Adrijana: *Figure pripovedanja*, Narodna knjiga, Alfa, Beograd, 2003.
21. Minić, Vuk, *Interferentni i konstitutivni odnosi usmene narodne i pisane književnosti u djelima „Tihi Don” Mihaila Šolohova i „Prolom” Branka Ćopića*, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1983.
22. Pižurica, Krsto, *Problemi morala u prozi Mihaila Lalića*, Podgorica, Unireks, 2007.

23. Pregledni rečnik komparatističke terminologije u književnosti i kulturi, Akademski knjiga, 2011.

24. Sobolenko, V: *Rat i mir L.N. Tolstoja i Tihi Don M. Šolohova*, Moskva 1986.

25. Tolić-Oraić, Dubravka: *Teorija citatnosti*, Zagreb, 1990.

26. Uspenski, Boris: *Poetika kompozicije. Semiotika ikone*, Nolit, Beograd, 1979.

27. Vučković, Radovan, *Moderni roman XX veka*, Istočno Sarajevo, 2005.

28. Žukov, M: *Mihail A. Šolohov i A. Fradejev*, Moskva, 1994.

SAGLASNOST PREDLOŽENOG/IH MENTORA I DOKTORANDA SA PRIJAVOM

Odgovorno potvrđujem da sam saglasan sa temom koja se prijavljuje.

Prvi mentor	Prof. dr Tatjana Jovović	<i>T. Jovović</i>
Drugi mentor	(Ime i prezime)	(Potpis)
Doktorand	Mr Bojana Obradović	<i>B. Obradović</i>

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da doktorsku disertaciju sa istom temom nisam prijavio/la ni na jednom drugom fakultetu.

U Nikšiću,
27. septembra 2022. godine

Ime i prezime doktoranda
B. Obradović

Univerzitet Crne Gore

adresa: ul. Matije Gupca 10
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon: phone_38197 49 414 255
fax: (381)97 39 414 259
mail: rektorat@ucg.ac.me
web.ucg.ac.me

University of Montenegro

Broj R.1 09-1294

Datum Date 09.11.2021

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIJAZNO: <u>11. 11. 2021.</u>			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRLJEDINJENOST
<u>01</u>	<u>3295</u>		

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“ br 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19 i 74/20 i 104/21) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 09.11.2021. godine, donio je

**ODLUKU
O IZBORU U ZVANJE**

Dr TATJANA JOVOVIĆ bira se u akademsko zvanje redovni profesor Univerziteta Crne Gore iz oblasti Rusistika-Ruska književnost i civilizacija na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, na neodređeno vrijeme.

**SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK**

Prof. dr Vladimir Božović, rektor

Izabrana bibliografija prof. dr Tatjane Jovović

Radovi na A&HCI listi:

1. **Йовович, Т.** (2021). Взрывной потенциал арт-активизма в современном искусстве: факторы – функции – рецепция. В: *Quaestio Rossica* Vol. 9, №2, 471– 486. Online ISSN: 2313-6871; Print ISSN: 2311-911X. DOI 10.15826/qr.2021.2.590.
2. **Jovović, T.** (2020). **Bibliotekarske strasti u moskovskom konceptualizmu: granični slučaj Leva Rubinštejna.** U: *Književna smotra: Časopis za svjetsku književnost*, Vol. № 197(3). Print ISSN 0455–0463 (Print) Online ISSN 2459–6329 <https://hrcak.srce.hr/247748>
3. **Йовович, Т.** (2019). В поисках небесных миндалей: Кочующие души героинь пьес З. Гиппиус. В: *Русская литература*, №1: pp. 60– 67, ISSN 0131 – 6095. DoI: 10.31860/0131-6095-2019-1-000-000 http://lib2.pushkinskiydom.ru/Media/Default/PDF/RusLiteratura/ПЛ_2019_1.pdf
4. **Jovović, T.** (2016). Ono što nismo znali o avangardi (Kornelija Ičin, Avangardna eksplozija. Sankt-Peterburg: Evropski univerzitet, 2016, str. 383). U: *Književna smotra* 183 (1) str. 151-153, ISSN 0455–0463. (Prikaz knjige) https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=278232
5. **Jovović, T.** (2015). Ideja svejedinstva u Sonječki Ljudmile Ulicke (The Idea of Unity-in-all in Lyudmila Ulitskaya' s Sonechka), *Književna smotra* XLVII/2015, broj 178 (4): str. 145-150, ISSN 0455 – 0463.

Univerzitet Crne Gore
adresa / address_Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone_00382 20 414 255
fax_00382 20 414 230
mail_rektorat@ucg.ac.me
web_gov@ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref 03-1452

Datum / Date 20.07.2022

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
KATEDRA
22.07.2022.

BR. LISTA	BR. STR.	PRILOG	VRIJEDNOST
01	1750		

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“, br. 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19 i 74/20 i 104/21) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, u izvršenju pravosnažne Presude Osnovnog suda u Podgorici P. br. 6999/15 od 20.01.2022. godine (Presuda Višeg suda u Podgorici Gž, br. 1185/21 od 02.07. 2022. godine), Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 20.07.2022. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr TATJANA ĐURIŠIĆ-BEČANOVIĆ bira se u akademsko zvanje redovni profesor Univerziteta Crne Gore bira se u akademsko zvanje redovni profesor Univerziteta Crne Gore za predmete: Tumačenje književnog djela I i Tumačenje književnog djela II na osnovnom akademskom studijskom programu Crnogorski jezik i književnost, Teorija književnosti I i Teorija književnosti II na osnovnim akademskim studijskim programima: Ruski jezik i književnost, Italijanski jezik i književnost, Francuski jezik i književnost i Njemački jezik i književnost na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, na neodređeno vrijeme.

**SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK**

Prof. dr Vladimir Božović, rektor

Dr Tatjana Đurišić, redovni profesor

Biografija

Rođena sam u Nikšiću. Osnovnu i srednju školu završila sam s odličnim uspjehom (diploma *Luča*).

Na Filozofski fakultet (Nikšić) Univerziteta "Veljko Vlahović" upisala sam se 1988. godine na Odsjek za srpskohrvatski jezik i jugoslovenske književnosti (četvorogodišnji studij) i na Odsjek za engleski jezik i književnost (dvogodišnji studij). Diplomu nastavnika engleskog jezika stekla sam u junu 1992. godine (sa prosječnom ocjenom 8,96). Na Odsjeku za srpskohrvatski jezik i književnost diplomirala sam 27. jula 1994. godine sa prosječnom ocjenom 8,85, odbranivši rad *Sporodno nebo Vaska Pope* sa ocjenom 10 (deset).

Postdiplomske studije upisala sam 1994. godine na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, smjer nauka o književnosti. Magistarski rad pod naslovom "Poezija i poetika Rista Ratkovića" odbranila sam 10. septembra 1999. godine pred komisijom: prof. dr Novica Petković (mentor), prof. dr Jovan Delić i prof. dr Radivoje Mikić.

Doktorsku disertaciju pod naslovom "Poetika Lalićeve trilogije (*Zlo proljeće, Lelejska gora i Hajka*)" odbranila sam 23. novembra 2004. na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, pred komisijom: prof. dr Novica Petković (mentor), prof. dr Jovan Delić i prof. dr Aleksandar Jovanović.

Aktivno znanje engleskog jezika, pasivno španskog, italijanskog i njemačkog.

Bibliografija

Monografije

1. Bečanović, Tatjana: *Zaspati ili umreti* (Poezija i poetika Rista Ratkovića), ISBN 86-495-0241-5, Podgorica, CID, 2003, str. 218.
2. Bečanović, Tatjana: *Poetika Lalićeve trilogije*, ISBN 978-86-7215-188-6, Podgorica, CANU, 2006, str. 220.

3. **Bečanović, Tatjana**: *Naratološki i poetički ogledi*, ISBN 978-86-495-0397-7, Podgorica, CID, 2009, str. 204.
4. **Đurišić-Bečanović, Tatjana**: *Semiotičke interpretacije*, ISBN 978-86-7792-396-9, Bijelo Polje, Pegaz, 2015.
5. **Đurišić-Bečanović, Tatjana (Dunjina)**: *Opus Dei*, roman, Beograd, Skripta, 2021, str. 450.

Radovi objavljeni kao dio monografije

6. **Bečanović, Tatjana**: Rano pesništvo Stefana Mitrovića, u monografiji "Crnogorska književnost u književnoj kritici V", priredio Slobodan Kalezić, Podgorica, Univerzitet Crne Gore, 2002, str. 470–484.
7. **Bečanović, Tatjana**: Modernizacija pripovedačkog postupka u romanima Dušana Đurovića, u monografiji „Književna kritika o Dušanu Đuroviću”, priredio Radomir V. Ivanović, Pegaz, Bijelo Polje, 2009, str. 96–108.
8. **Bečanović, Tatjana**: Crnogorska književnost u južnoslovenskom kontekstu, u monografiji „Poludniowoslowianskie sasiedztwo – Slawistyka i komparatystyka dzisiaj”, pod redakcją Bogusława Zielinskiego i Ewy Szperlik, ISBN 978-83-232-2455-6, ISSN 1429-7612, Wydawnictwo naukowe UAM, Poznań, 2012, str. 137–157.
9. **Bečanović, Tatjana**: Prostorni kodovi kao integracioni faktor crnogorskog književnog kanona, u: *Przestrzenne kody tekstów i narracyjne kody przestrzeni*, pod redakcją Bogusława Zielinskiego, Instytut filologii słowianskiej UAM, Komisja badań porównawczych nad literaturami słowiańskimi międzynarodowego komitetu slawistów, Wydawnictwo naukowe, Poznań, 2013, str. 143–163.

Radovi objavljeni u časopisima

Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka

10. **Bečanović, Tatjana**: Hronotop hajke u Šćepanovićevom tekstu *Usta puna zemlje*, časopis *Pismo*, br. VI/1, UDK 81+82, ISSN 1512-9357, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2008, str. 342–353.
11. **Bečanović, Tatjana**: Romantičarski kodovi u romanima Miodraga Bulatovića, *Poznańskie Studia Slawistyczne*, nr 1/2011, ISSN 2084-3011, Univerzitet Adam Mickijewič, Poznań, 2011, str. 29–45.
12. **Đurišić-Bečanović, Tatjana**: Razgrađivanje emotivnog diskursa u romanu *Gullo Gullo* Miodraga Bulatovića, *Poznanskie studia slawistyczne*, Emotywny aspekt jezika w słowiańskim dyskursie publicznym, Numer 9, 2015, ISSN 2084-3011, str. 425–439.
13. **Đurišić-Bečanović, Tatjana**: *Mithology and Politics – The Case of Kosovo*. *European Journal of Language and Literature*, [S.l.], v. 6, n. 2, p. 100-107, aug. 2020. ISSN 2411-4103.
14. **Đurišić-Bečanović, Tatjana**: Nekrofilični diskurs u narativnom ciklusu Mirka Kovača *Rane Luke Meštrevića* (1971), *ANNALES, Annals for Istrian and Mediterranean Studies*, rad je u štampi.

Radovi u međunarodnim časopisima koji se ne nalaze u bazi podataka, a imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku

15. Bečanović, Tatjana: "Leviatan" Rista Ratkovića, časopis za nauku o jeziku i književnosti *Riječ*, VI/1-2, Nikšić, 1999, str. 132–136.
16. Bečanović, Tatjana: Značenja prostornih struktura u "Lelejskoj gori" Mihaila Lalića, časopis za nauku o jeziku i književnosti *Riječ*, Nikšić, IX/1-2003, str. 50 – 61.
17. Bečanović, Tatjana: Organizacija vremena i prostora u Lalićevoj trilogiji (*Zlo proljeće*, *Lelejska gora* i *Hajka*), Glasnik CANU, Podgorica, 2005, str. 235 – 247.
18. Bečanović, Tatjana: Neverbalna komunikacija u Šćepanovićevom romanu-noveli *Usta puna zemlje*, Glasnik, časopis Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, ISSN 0350-5480, Podgorica, 2009, str. 137 – 149.
19. Bečanović, Tatjana: Postupak karnevalizacije u Bulatovićevom romanu *Ljudi sa četiri prsta*, Glasnik CANU, str. 181 – 197.
20. Bečanović, Tatjana: Interkulturalno izučavanje književnosti, Sarajevske sveske, No 32–33, ISSN 1512-8539, Sarajevo – Ljubljana, 2011, str. 139–151.
21. Bečanović, Tatjana: Struktura narativne instance u romanu *Derviš i smrt* Meše Selimovića, časopis *Pismo*, br. VI/1, UDK 81+82, ISSN 1512-9357, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2012, str. 153–174.
22. Bečanović, Tatjana: Kulturni modeli u *Gorskom vijencu*, Interkulturalnost, br. 07, ISSN 2217-4893, Zavod za kulturu Vojvodine, Novi Sad, mart 2014, str. 82–98.
23. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Diskurs moći u Njegoševoj *Luči mikrokozma*, *Riječ*, u štampi.
24. Bečanović, Tatjana: Intertekstualni mehanizmi u Bulatovićevom romanu *Gullo Gullo*, Glasnik Odjeljenja umjetnosti, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, ISSN 0350-5480, Podgorica, 2013, str. 157–177.
25. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Epski model romana u crnogorskoj književnosti, rad je predstavljen na naučnom skupu *Laliću u čast* održanom na Filozofskom fakultetu 11–12. septembra 2014. godine, UDK 821.163.4.09-31(497.16), *Riječ*, nova serija, br. 12, ISSN 0354-6038, Institut za jezik i književost, Filološki fakultet, Nikšić, 2015, str. 29–45.

Radovi objavljeni u domaćim časopisima

26. Bečanović, Tatjana: "Triptihon" Mladena Lompara, časopis za književnost, kulturu i društvena pitanja *Ars*, godina IX, br. 4, Cetinje, 2004, str. 125–133.
27. Bečanović, Tatjana: Apolonijски model ("Peščana poema" Slobodana Kalezića), Podgorica, časopis *Ovdje*, br.394-395-396, 2001, str. 89–92.
28. Bečanović, Tatjana: Jezik – političko ili pjesničko pitanje, *Matica*, br. 29/30, godina VIII, ISSN 1450-9059, Cetinje – Podgorica, 2007, str. 391–398.

29. **Bečanović, Tatjana**: Risto Ratković i nadrealizam, Tokovi, ISSN 0350-8366, Berane, 1/2008, str. 157–175.

30. **Bečanović, Tatjana**: Mirko Kovač – gospodar priče, Ars, godina XIII, broj 1 – 2, YU ISSN 0352-6739, Cetinje, 2008. str. 159–168.

31. **Bečanović, Tatjana**: Narativni mozaik romana *Davidova zvijezda* Zuvdije Hodžića, Almanah 33–34, ISSN 0354-5342, Podgorica, 2006, str. 113–127.

Radovi na kongresima, simpozijumima i seminarima
Međunarodni simpozijumi i seminari

32. **Bečanović, Tatjana**: Modernizacija pripovedačkog postupka u romanima Dušana Đurovića, Zbornik radova "Književno djelo Dušana Đurovića", Naučni skupovi, knjiga 57, Odjeljenje umjetnosti, knjiga 20, CANU, Podgorica, 2001, str. 41 – 53.

33. **Bečanović, Tatjana**: Poetika *Luče mikrokozma*, Zbornik radova sa međunarodnog simpozijuma "Dinastija Petrović Njegoš", CANU i Univerzitet Crne Gore, Naučni skupovi CANU, knjiga 60, Podgorica, 2002, str. 65 – 73.

34. **Bečanović, Tatjana**: Moderni narativni postupci i tehnike u Lalićevoj trilogiji (*Zlo proljeće, Lelejska gora i Hajka*), Međunarodni naučni sastanak slavista u Vukove dane, MSC, Beograd, 15 – 18. IX 2004, Zbornik je objavljan 2005, str. 353–366.

35. **Bečanović, Tatjana**: Semantička struktura čojstva i junaštva u crnogorskoj književnosti, IV međunarodni interdisciplinarni simpozijum "Susret kultura", Univerzitet u Novom Sadu, 1. i 2. XII 2004, Zbornik je objavljen 2006, str. 109–119.

36. **Bečanović, Tatjana**: Nadrealistička poezija Rista Ratkovića, naučni skup o Ristu Ratkoviću održan u junu 2004. godine, CANU, Zbornik objavljen 2005, str. 75–85.

37. **Bečanović, Tatjana**: Poetizacija narativne paradigme u Bulatovićevom romanu *Crveni petao leti prema nebu*, Zbornik radova *Savremena crnogorska književnost*, ISBN 86-7798-008-3, Nikšić, Filozofski fakultet, str. 347–365.

38. **Bečanović, Tatjana**: Infantilna tačka gledišta kao izvor humora u Matavuljevom romanu *Bakonja fra-Brne*, MSC, ISBN 86-86419-17-8, Beograd, 2006, str. 221–233.

39. **Bečanović, Tatjana**: Osobnosti Banjevićevog pesničkog postupka, Zbornik *Pjesnik i vrijeme* – o književnom djelu Mirka Banjevića, CANU, Podgorica, 2006, str. 127–137.

40. **Bečanović, Tatjana**: Odnos prema stvarnosti u nadrealizmu i socrealizmu, Međunarodni naučni sastanak slavista u Vukove dane, MSC, Beograd, 13–16. IX 2006, Zbornik objavljan 2007, ISBN 86-86419-16-X, UDK 80, ISSN 0351-9066, Međunarodni slavistički centar na Filološkom fakultetu, Beograd, str. 303–318.

41. **Bečanović, Tatjana**: Postmodernistička strategija prikazivanja stvarnosti u Kovačevom romanu, Međunarodni naučni sastanak slavista u Vukove dane, MSC, Beograd, 12–15. IX 2007, Zbornik je objavljan 2008, ISBN 978-86-86419-17-8, str. 389 – 402.

42. **Bečanović, Tatjana**: Kompozicioni principi Lalićeve *Hajke*, Lalićevi susreti, CANU, 2008, str. 149–165.
43. **Bečanović, Tatjana**: Hronotop putovanja u Bulatovićevom romanu *Ljudi sa četiri prsta*, Međunarodni naučni skup – Mapa kulturova nowej Europy: miasta, szlaki, podroże, Poznanj 7–9. X 2008, Zbornik je u štampi.
44. **Bečanović, Tatjana**: Semiotička interpretacija *Gorskog vijenca*, Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani I*, održan od 27 – 29. VI 2008. na Cetinju, u Zborniku *Njegoševi dani 1*, ISBN 978-86-7798-033-7, Filozofski fakultet, Nikšić, 2009, str. 41–61.
45. **Bečanović, Tatjana**: Aktivnost usmenih kodova u crnogorskoj pisanoj književnosti, Međunarodni naučni skup – Balkanski folklor jako kod interkulturowy, Obrzycko, 12–14. maj 2009, Poljska, Zbornik je u štampi.
46. **Bečanović, Tatjana**: Zlo u Lalićevoj trilogiji, Drugi Lalićevi susreti *Zlo kao književna tema*, Međunarodni naučni skup održan u Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti, Podgorica, 12. jun 2009. godine, u Zborniku *Zlo kao književna tema*, CANU, Podgorica, 2010, str. 29–47.
47. **Bečanović, Tatjana**: Inkarnacije i simboli zla u romanima Miodraga Bulatovića, Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani 2*, Cetinje 27–29. avgust, u Zborniku *Njegoševi dani 2*, Filozofski fakultet, Nikšić, 2010, str. 121–139.
48. **Bečanović, Tatjana**: Razgrađivanje tradicionalnih kulturnih modela u Bulatovićevim romanima *Heroj na magarcu* i *Rat je bio bolji*, Međunarodni sastanak slavista u Vukove dane, MSC, Beograd, 9 – 12. IX 2009, u Zborniku *Književnost i kultura*, MSC, Beograd, 2010, str. 527–545.
49. **Bečanović, Tatjana**: Proces simbolizacije u Bulatovićevom romanu *Gullo Gullo*, Književno stvaralaštvo Miodraga Bulatovića, CANU, 20. oktobar 2011, ISBN 978-86-7215-322-4, Podgorica, 2013. str. 53–67.
50. **Bečanović, Tatjana**: Slika germanske kulture u romanima Miodraga Bulatovića, Međunarodna slavistička konferencija „Slovenski jezici, književnosti i kulture u evropskom kontekstu“, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica, 8–9. novembra, 2012. zbornik je u štampi.
51. **Bečanović, Tatjana**: Osobine dramskog diskursa u *Gorskom vijencu*, u zborniku *Njegoševi dani 3*, ISBN 978-86-7798-062-7, Nikšić, 2011, str. 41–59.
52. **Bečanović, Tatjana**: Kompozicioni principi Andrićevih pripovedaka *Anikina vremena* i *Mara milosnica*, Međunarodni slavistički skup: Ivo Andrić – Literat und Diplomat im Schatten zweier Weltkriege, Projekt „Andrić-Initiative“, ISBN 978-3-9503053-7-1, Graz, 6–8. 10. 2011, str. 91–117.
53. **Bečanović, Tatjana**: Struktura i funkcije simboličkih znakova u *Luči mikrokozma*, Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani 4*, Kotor, 31. avgust, 2. i 3. septembar 2011, ISBN 978-86-7798-083-2, Nikšić, 2013, str. 43–61.
54. **Bečanović, Tatjana**: Lirizacija narativne paradigme u *Bašti sljezove boje*, Symposium „Lyrische Welterfahrung in den Werke von Branko Ćopić“, Međunarodni projekt „Lirski, humoristički i satirički svijet Branka Ćopića“, 6–7. September (Donnerstag, Freitag) 2012. Graz, ISBN 978-3-9503561-2-0, 2013, str. 83–97.

55. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Kulturni kodovi u Andrićevom romanu *Na Drini ćuprija*, Symposium „Die Brücke über die Drina“, Projekt „Andrić-Initiative“, Graz, 4–6. Oktober (Donnerstag – Samstag), 2012. Gemeinde Višegrad, u zborniku *Andrićeva ćuprija*, tom 6, ur. Branko Tošović, Institut für slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz, ISBN 978-3-9503561-3-7, Beogradska knjiga, Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske, Svet knjige, 2013. str. 295–312.
56. Đurišić-Bečanović, Tatjana: *Lažni car Šćepan Mali* (osobine dramskog diskursa), Njegoš u ogledalima vjekova, Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa Njegoš, prince-évêque et poète – de la montagne au cosmos, održanog 14. i 15. juna 2013. na Sorboni, ur. Sava Anđelković i Paul-Louis Thomas, ISBN 978-86-907247-2-7, Cetinje/Pariz, 2013, str. 179–197.
57. Bečanović, Tatjana: Književni tekst i identitet, u zborniku *O identitetu*, radovi sa Međunarodnog naučnog skupa održanog 11. i 12. aprila 2013, ur. Dragan K. Vukčević, ISBN 978-86-7215-355-2, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica, 2015, str. 333–347.
58. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Ratni hronotop u Lalićevoj trilogiji, Međunarodna naučna konferencija *Sarajevski filološki susreti 3*, Bosansko filološko društvo i Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, 29. i 30. maj 2014, Sarajevo, zbornik je u štampi.
59. Bečanović, Tatjana: Metatekstualni mehanizmi u romanu *Majstor i Margarita M. Bulgakova* i ciklusu pripovjedaka *Vreme čuda* B. Pekića, Međunarodna naučna konferencija *Crnogorsko-ruske književne veze*, CANU, Podgorica, 15–16. oktobar 2012.
60. Bečanović, Tatjana: Dezintegracija tradicionalnog vrednosnog sistema u naraciji Mirka Kovača, Prvi bosanskohercegovački slavistički kongres, Sarajevo, 26–28. 05. 2011.
61. Bečanović, Tatjana: Odbrambena funkcija Njegoševih tekstova (*Luča mikrokozma, Gorski vijenac* i *Lažni car Šćepan Mali*), Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani 5*, ISBN 978-86-7798-100-6, Filozofski fakultet i Univerzitet Crne Gore, Nikšić, 4–7. septembra 2013, str. 71–89.
62. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Konstruisanje crnogorskog identiteta između srpskog i crnogorskog nacionalističkog diskursa, u *Tožsamość Slowian zachodnich i południowych*, Katowice, 2017, str. 301–327.
63. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Ilustrativna citatnost Njegoševog spjeva *Luča mikrokozma*, Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani 6*, Nikšić, Herceg Novi, 26–29. avgusta 2015, u zborniku *Njegoševi dani 6*, Filološki fakultet i Univerzitet Crne Gore, Nikšić, ISBN 978-9940-694-03-6, 2017, str. 71–89.
64. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Diskurs moći u Njegoševim dramama *Gorski vijenac* i *Lažni car Šćepan Mali*, Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani 7*, Kotor, 4–7. septembra 2017, u zborniku *Njegoševi dani 7*, Filološki fakultet i Univerzitet Crne Gore, Nikšić, ISBN 978-86-7798-100-6, 2019, str. 65–78.
65. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Endangering of the Silk Road Metaphor – Intercultural Dialogue in Balkans, *One road – one belt*, Poznanj, 2018. novembar, rad je u štampi.
66. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Njegoševa filozofija odbrane, u: *Besjede o Njegošu* (Zbornik radova povodom 170 godina *Gorskog vijenca*), Zbornici radova, knj. 12, Odjeljenje humanističkih nauka, knj. 1, ISBN 978-86-7215-416-0, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica, 2017, str. 181–203.

67. Đurišić-Bečanović, Tatjana: O osnovnim poetičkim postulatima stvaralaštva Mirka Kovača, u zborniku *Slovo o Aliji Isakoviću i Mirku Kovaču*, ur. Dijana Hadžizukić i Edim Šator, ISBN 978-9926-434-37-3, Četvrta međunarodna konferencija posvećena stvaralaštvu hercegovačkih autora, Mostar, 19. i 20. 04. 2018, Fakultet humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“, Mostar, 2020, str. 189–199.

68. Đurišić, Tatjana: Njegoš uticaj na epski model romana u crnogorskoj književnosti, *Njegoševi dani* 9, Tivat 8–10.09.2022. godine, rad je u štampi.

69. Đurišić, Tatjana: Nekrofilični hronotop totalitarizma u Orvelovoj 1984. i Pekićevoj 1999., Međunarodni naučni skup *Mutirajući virus totalitarizma*, Podgorica, 24-26.09.2022. godine, rad je u štampi.

Domaći kongresi, simpozijumi i seminari

70. Bečanović, Tatjana: Poetika Pekićevog romana *Kako upokojiti vampira*, u Zborniku *Na izvoru Vukova jezika*, ISBN 978-9940-9108-1-5, V naučni skup, Žabljak, 2006, str. 167–178.

Stručni članci

71. Bečanović, Tatjana: Predgovor knjizi "Robinson Kruso" Danijela Defoa, Podgorica, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2004, str. 5–9.

72. Bečanović, Tatjana: Pripovjedačka situacija u romanu "Lelejska gora", časopis za pedagošku teoriju i praksu *Vaspitanje i obrazovanje*, br. 3, Podgorica, 2003, str. 99–107.

73. Bečanović, Tatjana: *Triptihon* Mladena Lompara, Predgovor knjizi poezije *Triptihon iz nacionalne biblioteke* Mladena Lompara, Dignitas, Cetinje, 2006, str. 5–47.

74. Bečanović, Tatjana: Narativni mozaik *Davidove zvijezde*, Predgovor romanu *Davidova zvijezda* Zuvdije Hodžića, Almanah, Podgorica, 2006. str. 7–27.

75. Bečanović, Tatjana: Brkovićeva raskošna naracija, Pogovor romanu *Skotna vučica* Jevrema Brkovića, ISBN 978-86-7706-260-6, Vijesti, Podgorica, 2009.

76. Đurišić-Bečanović, Tatjana: Prokletstvo dukljanskog pjesnika, predgovor antologiji *Lirika Duklje*, izbor iz poezije Jevrema Brkovića, Podgorica, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, str. 7–45.

Udžbenici za preduniverzitetski nivo obrazovanja

77. Bečanović, Tatjana: Čitanka za I razred gimnazije, koautor, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2007.

Urednik ili koeditor časopisa i zbornika

78. Bečanović, Tatjana: glavni i odgovorni urednik Zbornika *Njegoševi dani 1*, ISBN 978-86-7798-033-7, Filozofski fakultet, Nikšić, 2009.

79. Bečanović, Tatjana: glavni i odgovorni urednik Zbornika *Njegoševi dani 2*, ISBN 978-86-7798-042-9, Filozofski fakultet, Nikšić, 2010.

80. Bečanović, Tatjana: glavni i odgovorni urednik Zbornika *Njegoševi dani 3*, ISBN 978-86-7798-062-7, Filozofski fakultet, Nikšić, 2011.

81. Bečanović, Tatjana: glavni i odgovorni urednik zbornika *Njegoševi dani 4*, ISBN 978-86-7798-083-2, Filozofski fakultet, Nikšić, 2013.

82. Bečanović, Tatjana: glavni i odgovorni urednik zbornika *Njegošu u čast*, ISBN 978-86-7798-084-9, Filozofski fakultet, Nikšić, 2013.

83. Đurišić-Bečanović, Tatjana: glavni i odgovorni urednik zbornika *Njegoševi dani 5*, ISBN 978-86-7798-100-6, Filozofski fakultet, Nikšić, 2015.

84. Đurišić-Bečanović, Tatjana: glavni i odgovorni urednik zbornika *Njegoševi dani 6*, ISBN 978-9940-694-03-6, Filozofski fakultet, Nikšić, 2017.

85. Đurišić-Bečanović, Tatjana: glavni i odgovorni urednik zbornika *Njegoševi dani 7*, ISBN 978-86-7798-100-6, Filozofski fakultet, Nikšić, 2019.

86. Bečanović, Tatjana: Književno stvaralaštvo Miodraga Bulatovića, radovi sa naučnog skupa održanog 20. oktobra 2011. godine u organizaciji Odjeljenja umjetnosti Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, član Redakcionog odbora, CANU, Podgorica, 2013.

Ostala dokumentovana stručna djelatnost

Predsjednik Organizacionog odbora *Njegoševih dana 1*, međunarodnog slavističkog skupa održanog na Cetinju od 27 – 29. VI 2008.

Predsjednik Organizacionog odbora *Njegoševih dana 2*, međunarodnog slavističkog skupa održanog na Cetinju od 28 – 30. VIII 2009.

Predsjednik Organizacionog odbora *Njegoševih dana 3*, međunarodnog slavističkog skupa održanog u Nikšiću od 1 – 4. IX 2010.

Zamjenik rukovodioca Instituta za jezik i književnost „Petar II Petrović Njegoš“, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti.

Rukovodilac projekta *Istorija crnogorske književnosti*, Ministarstvo prosvjete i nauke Crne Gore i Univerzitet Crne Gore.

Gostujući predavač na Katedri za slavistiku u Oslu, po pozivu akademika Norveške akademije nauka Svena Meneslanda, oktobar 2007.

Gostujući predavač na doktorskim studijama Univerziteta „Adam Mickijevič“ u Poznanju, 2017.

Gostujući predavač na Jagilonskom univerzitetu u Krakovu, 2018.

Prodekan za nauku i međunarodnu saradnju na Filozofskom fakultetu od 2005–2008. godine

Prodekan za nastavu na Filozofskom fakultetu od 2008–2009.

Rukovodilac postdiplomskih magistarskih i doktorskih studija na Filozofskom fakultetu od 2009–2012.

Koordinator CEEPUS mreže za slavistiku 2004–2008.

Univerzitet Crne Gore
Adresa: ul. Kralja, Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
Adresa: platan, 81082 20-44-257
fax: 81082 20-44-270
mail: platan@ucg.ac.me
www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref: 03-593

Datum / Date: 09.03.2022

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
11.03.2022			
Opis	Broj	Prilog	Vrednost
01	549		

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“ br 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19 i 74/20 i 104/21) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 09.03.2022. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr NEDA ANDRIĆ bira se u akademsko zvanje vanredni profesor Univerziteta Crne Gore iz oblasti Rusistika – Ruska književnost i civilizacija na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, na period od pet godina.

**SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK**

Božović

Prof. dr Vladimir Božović, rektor

Biografija

Neda Andrić je rođena 29. marta 1971. godine u Podgorici. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu (Odsjek za ruski jezik i književnost) u Nikšiću 1996. godine. Postdiplomske studije upisala je na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (Odsjek za ruski jezik i književnost, smjer – nauka o književnosti), gdje je i magistrirala 2004. godine. Doktorsku disertaciju „Religiozno-filozofski aspekt trilogije *Hristos i antihrist* D. S. Mereškovskog“ odbranila je 2010. godine na Filološkom fakultetu u Beogradu. Od 1996. godine radi na Univerzitetu Crne Gore i izvodi nastavu iz ruske književnosti i jezika. Od 2011. godine kao docent drži predavanja iz predmeta: Ruska književnost 1 (Stara ruska književnost), Ruska književnost 2 (Romantizam), Ruska književnost 3 i 4 (Realizam), Ruska književnost 5 (Književnost XX vijeka) i Ruska književnost 6 (Savremena književnost), Prevođenje tekstova ekonomske struke, Prevođenje tekstova pravne struke na SP Prevodilaštvo i Ruska civilizacija i kultura – Religija na Studijskom programu – Ruski jezik i književnost na Filološkom fakultetu. U zvanje vanrednog profesora za oblast Ruska književnost i ruski jezik i prevođenje na Filološkom fakultetu i na nematičnim fakultetima izabrana je 2016. godine.

Neda Andrić is an associate professor at the University of Montenegro. She earned her PhD in Philology (Literature) from the Faculty of Philology, Belgrade, Serbia. From 1996 to 2015, she taught Russian Literature and Language at the Institute of Foreign Languages of the University of Montenegro. Since 2015, she has taught Russian Literature at the Faculty of Philology of the University of Montenegro. Her main research and teaching interests are in the area of 20th century Russian Literature. She has published more than twenty articles in Russia, Serbia, Bulgaria, and Spain.

Bibliografija

Monografija

1. Андрић, Н. (2016) *Трилогија Мерешковског Христос и Антихрист*, Јасен, Београд, 2016. стр. 329. ISBN 978-86-6293-059-0. UDK 161.1.09-31.

Zbornik

2. Андрић, Н. и Радојевић Ј. (2020) *Интелигенција, философија и култура: руски примјери*, МС, Подгорица, 2020. стр. 337. ISBN 978-9940-580-75-9. ID 40507408.

Naučni radovi u monografskoj publikaciji

3. Андрич, Н. "Некоторые новозаветные сюжеты и образы в романе Д.С. Мережковского *Воскресшие боги (Леонардо да Винчи)*", у: О.А. Богданова, А.Г. Гачева (сост.) *Новозаветные образы и сюжеты в культуре русского модернизма*. Москва: ИНДРИК, 2018, с. 16 - 31. УДК 821.161.1.09.

4. Андрић, Н. "Поема о Великом инквизитору и савремени мит о срећи", у: Џалто Д. и Марковић Д. (прир.) *Савремена читања Великог инквизитора*. Београд: Вулкан, 2020, стр. 35 - 56. ID 24551689.

Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama

5. Andrić, N. (2016) Religious-philosophical aspects of the title character of the novel *The Romance of Leonardo da Vinci*, by Dmitry Merezhkovsky. *Leonardo da Vinci – flame of spirit, (A&HCI) Russian Literature*, Elsevier, Amsterdam. ISSN: 0304-3479. pp. 1-20. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0304347916300540>

6. Andrić, N. (2016) Mitopoetski motivi u romanu Dmitrija Mereškovskog *Petar i Aleksej*, (A&HCI) *Književna smotra*, Zagreb. XLVIII/2016, br. 179(1), str. 99-103. ISSN: 0455-0463. UDK 82/899. http://www.hfiloloskod.hr/images/HFD/Casopisi/Knjizevna_smotra/179-svezaweb.pdf

Radovi objavljeni u časopisima koji imaju međunarodnu distribuciju

7. Andrić, N. (2016) Motivi tijela i tjelesnosti u priči *Starice Fridriha Gorenštejna*, *Slavistika*, XX/2016, str. 541–545, ISSN 1450-5061. УДК 821.161.1-32.09:929.

8. Андрић, Н. (2015) Мотив андрогиности у трилогији *Христос и Антихрист* Дмитрија Мерешковског, *Луча*, Никшић, 29 (1, 2): 91–104. ISSN: 0352–4973.

9. Andrić, N. (2009) Model svakodnevice u romanu Dmitrija Mereškovskog *Vaskrsli Bogovi. Leonardo da Vinči*, *Slavistika*, knj. XIII, 2009. Slavističko društvo Srbije, Beograd, str. 262 – 266. ISSN 1450-5061. UDK 811.16+821.16.

10. Andrić, N. (2008) Model svakodnevice u romanu *Smrt bogova. Julijan Otpadnik*, *Zbornik matice srpske za slavistiku*, Novi Sad, sv. 74, str. 49-62. ISSN 0352-5007. UDC 821.16+811.16(05).

11. Andrić, N. (2008) Motiv istorijske crkve u romanu D.S. Mereškovskog *Smrt bogova. Julijan Otpadnik*, *Slavistika*, knj. XII. Slavističko društvo Srbije, Beograd, 2008, str. 206 – 211. ISSN 1450-5061. UDK 811.16+821.16.

12. Андрић, Н. (2009) Путем жртвоприношења, *Стварање*, књ. 1. Подгорица, стр. 128–134. ISSN 0039-422X. UDK 791(049.32).

13. Andrić, N. (2007) Bulgakovljeva povest *Pseće srce* u Ateljeu 212, *Slavistika*, knj. XI, 2007. Slavističko društvo Srbije, Beograd, str. 78-82. ISSN 1450-5061. UDK 811.16+821.16.

14. Andrić, N. (2006) Bulgakovljeva drama prvi put na srpskoj sceni, *Slavistika*, knj. X, 2006. Slavističko društvo Srbije, Beograd, str. 231-237. ISSN 1450-5061. UDK 811.16+821.16.

Radovi sa kongresa, međunarodnih konferencija i simpozijuma

15. Н. Андрич. (2016) Эсхатологическая тема в трилогии Дмитрия Мережковского «Христос и Антихрист». Утопия и эсхатология в культуре русского модернизма. Институт мировой литературы им. А.М. Горького РАН / Сост. и отв. ред. О.А. Богданова, А.Г. Гачева. М. Индрик. 712 с., илл. (Серия «Вечные» сюжеты и образы». Вып. 3), с. 408-421. ISBN 978-5-91674-400-2.

16. Андрич Н. (2015) Восприятие одной картины или «Христос на кресте» Рембрандта в стихотворении Елены Шварц. Вербицкая Л.А. и др. Русский язык и литература в пространстве мировой культуры: Материалы XIII Конгресса МАПРЯЛ (г. Гранада, Испания, 13–20 сентября 2015 года). МАПРЯЛ. СПб.: (14): 40–43. ISBN: 978–5–9906635–0–

17. Andrić, N. (2015) Model svakodnevice u romanu *Petar i Aleksej* Dmitrija Mereškovskog. Vesna Bratić i Milica Vuković, *Word across cultures, Conference Proceedings from the 5th International Conference of the Institute of Foreign Languages – ICIFL5 and the Society of Applied Linguistics of Montenegro (12-13 June 2014)*. Institute of foreign Languages, Podgorica, (2015): 188–200. UDK: 821.161.1.09–31. ISBN 278–86–85263–14–9.

18. Andrić, N. (2013): Filozofski konteksti trilogije *Hristos i Antihrist* S. Mereškovskog. Međunarodna konferencija *Kroz jezike i kulture*, Herceg Novi, Institut za strane jezike, str. 403–411. ISBN 978-86-85263-10-1. UDK 821.161.1.09-31.

19. Андрич, Н. (2011) Юлиан Отступник и христианский мир в романе «Смерть богов» Д. Мережковского. *Проблемы исторической поэтики*. Петрозаводск: ПГУ. № 9. С. 279–292. ISSN 1026-9479. УДК 82.

20. Andrić, N. (2009) Recepcija dramskog stvaralaštva Mihaila Bulgakova, Jezici i kulture u kontaktu. Zbornik radova međunarodne konferencije, Institut za strane jezike, Podgorica, str. 144-150. ISBN 978-86-85263-07-1. UDK 81.1(082).

21. Andrić, N. (2009) Rusko žensko pismo i pojam sofijnosti, Zbornik radova sa Međunarodnog naučnog skupa Žensko pismo, Pobjeda, Podgorica, str. 81-89. ISBN 978-86-309-0278-9.

22. Андрич, Н. (2009) Мережковский и футуризм. Созидание будущего как отрицание вечности. *Авангард и идеология. Русские примеры*. Филологический факультет. Белград. С. 342-347. ISBN 978-86-86419-65-1.

23. Андрич, Н. (2007) Юлиан Отступник – пожар сердца и огонь души. Некоторые вопросы пола в романе Д. С. Мережковского «Смерть богов». XXXVI Международная филологическая конференция Санкт-Петербург 2007. Филологический факультет Санкт-Петербургского государственного университета. Выпуск 21. СПб. С. 36-40. ISBN 978-5-8465-0772-2.

24. Андрич, Н. (2007) Постановка «Мастера и Маргариты» в белградском Народном театре, XI Конгресс МАПРЯЛ «Мир русского слова и русское слово в мире» Варна (Болгария). Т. 7. Русская литература. История и современность. Heron Press, Sofia, pp. 28-32. ISBN 978-954-580-220-1.

25. Андрич, Н. (2007) Пьеса М. А. Булгакова «Мольер» впервые на сербской сцене, IX-ая Международная научная конференция Русистика и современность, Сборник научных статей. Одесский национальный университет им. И.И.Мечникова, Одесса, 2007. С.313-321. ISBN 978-966-318-925-3. UDK 821.161.1.09(063).

26. Andrić, N. (2003) Sloboda i odgovornost prevodioca, *Glasnik*, VIII/IX, 11–12, Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“, Podgorica, str. 227-231. ISSN 0354-799X.

Radovi objavljeni u zbornicima fakulteta

27. Andrić, N. (2004) Jedno čitanje romana *Majstor i Margarita*, Zbornik u čast 25 godina Instituta za strane jezike, *Književna kritika danas*, Institut za strane jezike, Podgorica, str. 495-506. UDK82.09(082).

28. Andrić, N. (2009) *...*